

**Protokoll fra møte i Faggruppen for plantevernmidler
(Faggruppe 2) i VKM
24. nov 2011 kl. 10.00-17.00**

Deltakere:

Fra Faggruppe 2

Line Emilie Sverdrup (leder og møteleder), Christine Bjørge, Ole Martin Eklo, Marit Låg, Merete Grung, Torsten Källqvist, Edgar Rivedal, Steinar Øvrebø, Ingeborg Klingen.

Forfall:

Erik Ropstad,

Fra Mattilsynet

Erlend Spikkerud, Abdelkarim Abdellaue, Anna Mehl og Siri Nesbakken.

Fra sekretariatet til VKM:

Terje Haraldsen (Ref.)

1. Velkommen, habilitet og godtgjøring

Ingen har erklært seg inhabile til noen saker på dagens møte.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden – gjennomgang av protokoll

Dagsorden for møtet ble godkjent. Det var kommet inn fire saker under eventuelt: Aktivitetsplaner, orientering om økologisk produsert mat, lavdosemidler og kurs om Benchmark-modellering. Protokoll fra møte i faggruppen den 18. mai 2011 var vedlagt som sakspapir til møtet. Det var en kommentar/spørsmål til sak 4 i denne protokollen angående presentasjon av ekstranett og setningen om at Faggruppe 2 vil starte med å bruke ekstranettet til høsten. På grunn av arbeidet med metodedokumentet har dette blitt utsatt til våren.

3. Risikovurderinger

- Helse- og miljørisikovurdering av plantevernmidlet Milbeknock.

Milbeknock er et nytt insekt-/middmiddel på markedet i Norge med milbemektin som virksomt stoff. Preparatet er søkt godkjent blant annet i frukt, prydplanter (både utendørs og veksthus) og jordbær (etter høsting).

Mattilsynet har bedt VKM om å vurdere helse- og miljørisikoen knyttet til bruken av Milbeknock. Spesielt blir VKM bedt om å vurdere graden av oral absorpsjon, akutt giftighet,

reproduksjons- og utviklingstoksikologi og etablering av referanseverdier (ADI, AOEL, ARfD) i forhold til helserisiko, samt biotilgjengelighet og mikrokosmosstudiet i forhold til miljørisiko.

Vedtak: Endringer i utkastet ble vedtatt etter innspill fra medlemmene i faggruppen. Risikovurderingen vil bli sendt til gjennomlesning av faggrupped medlemmene før endelig versjon oversendes Mattilsynet.

- *NeemAzal*

NeemAzal med det virksomme stoffet azadiraktin er et nytt skadedyrmiddel i Norge. Preparatet er et ekstrakt av frøkjerner fra en tropisk tresort *Azadirachta indica*. Et problem er at ekstraktene fra ulike prepareringer kan variere i innhold. Ekstraktene kan også inneholde aflatoksiner. Den maksimale mengden som er funnet er 300 µg/kg azadiraktin. Dette er under FAOs grenseverdi. Mattilsynet har bedt faggruppe 2 om en vurdering av hvorvidt preparatet kan gi skader på arveanlegg, foster- og reproduksjon og hvorvidt dokumentasjonen som er innlevert er tilstrekkelig.

Vedtak: Utkastet til vurdering ble gjennomgått i møtet og endringer ble foretatt etter innspill fra faggruppa. Vurderingen vil bli sendt til gjennomlesning før endelig versjon sendes Mattilsynet.

4. Grenseverdi og risiko

Bakgrunnen for saken er en diskusjon om bruken av risikobegrepet tilbake til den tiden Erik Dybing var leder. Erik Dybing var veldig streng på at risiko skal knyttes til effekter på organismer. Ole Martin Eklo presenterte et notat han har skrevet om definisjon av begrepet risiko. Han påpeker i notatet at begrepet risiko i EU også blir brukt for å omtale overskridelse av internasjonalt aksepterte grenseverdier (og ikke bare relatert til effekter på organismer). Han brukte overskridelse av grenseverdien 0,1 µg/l for drikkevann som et eksempel på at en da kan ha høy risiko for grunnvann. Han mente videre at EU her bruker begrepet risiko for å illustrere at dette gir en effekt på grunnvannet. Han konkluderer i notatet med at en definisjon av ordet risiko er sannsynligheten for at noe uønsket skal skje og konsekvensene av at det har skjedd eller vil skje. I møtet ble det en diskusjon av begrepet risiko hvor uenigheten var stor. Flere mente at risiko må knyttes til effekter på organismer. Det ble ikke oppnådd enighet om temaet. Det ble også sagt at vi bør bruke risikobegrepet slik det blir brukt i EU. Imidlertid ser det kanskje ikke ut som om definisjonen av begrepet risiko er helt konsekvent i EU. Møteleder ønsket en avstemning om saken, men det var ikke stemning for dette i møtet. Det ble derfor ikke fattet noe vedtak i denne saken.

5. EUs nye regelverk

Siri Nesbakken fra Mattilsynet presenterte nytt regelverk i EU og konsekvenser for Norge. 4 nye EU regelverk påvirker oss (forordning om markedsføring av plantevernmidler (1107/2009/EC), bærekreftdirektivet (2009/128/EF), maskindirektivet (2006/42/EF) og statistikkforordning for plvm (1185/2009/EF)). Den nye forordningen om markedsføring av plantevernmidler regulerer godkjenningprosessen og erstatter direktiv 91/414/EC. Forordningen ble implementert i EU 14. juni i år. De viktigste endringene i det nye regelverket er:

- preparatvurderinger på sonenivå
- cut-off kriterier etter stoffenes iboende egenskaper
- substitusjon

Norge har inntil nå hatt unntak fra det gamle 91/414/EC direktivet. Mattilsynet fikk i 2009 utført en konsekvensanalyse som anbefalte en implementering av både den nye forordningen og bærekraftdirektivet. Det er opp til Landbruks- og matdepartementet (LMD) å avgjøre om dette skal implementeres i Norge. Mattilsynet har utarbeidet forslag til ny forskrift basert på nytt EU regelverk som sendes LMD rundt nyttår. Denne høringsteksten sendes deretter, etter eventuelle justeringer hos LMD, på en 3 måneders høring på nyåret. Høringsvar skal bearbejdes og LMD tar stilling til implementering og eventuelle tilpasningstekster. Deretter må dette opp i EØS komiteen. Det er vanskelig å si nøyaktig hvor lang tid denne prosessen vil ta. Tidligere har sonesamarbeidet i den nordlige sonen vært frivillig og det har vært en lang tradisjon med samarbeid mellom de nordiske landene. De andre nordiske /baltiske landene har nå implementert det nye regelverket, mens Norge ennå ikke har implementert. Det er vanskelig å si om dette har noen betydning for Norge og samarbeidet. Hva som blir VKMs rolle i framtiden dersom det blir en implementering er også usikkert. Mattilsynet vil ikke ha de samme mulighetene til å gjøre nasjonale vurderinger etter en implementering, men det kan være behov for at faggruppe plantevernmidler involveres mer i overordnede problemstillinger.

6. Forbedring av arbeidsform

Ingeborg Klingen tok opp forslag til forbedring av arbeidsform på økotoksikologi møtet og skrev etter møtet opp noen punkter i en egen E-post. Siden disse punktene ikke var sendt ut til alle ble de ikke diskutert i møtet.

Vedtak: Det er viktig at forslag til forbedringer av arbeidsform blir fulgt opp. Leder og koordinator må derfor gå gjennom punktene sammen. Etter en slik gjennomgang kan punktene sendes ut til alle slik at alle blir orienterte.

6. Eventuelt

6.1. og 6.2. Aktivitetsplanen for 2011 ble gjennomgått:

- Metodedokumentet skal være ferdig i år.
- Metodedokumentet for makroorganismer er planlagt ferdig våren 2012.
- Under punktet selvinitiering av "helhetsvurdering av bruk av plantevernmidler i Norge", så ble det foreslått at dette kan ses i lys av Mattilsynets bestilling om økologisk produsert mat. Her vil helseaspekter ved bruken av plantevernmidler bli belyst. Foreløpig er miljøaspektet holdt utenfor, men det er blitt sagt at dette kan bli tatt opp ved en senere anledning. Det ble foreslått å avvente prosjektet om helhetsvurdering da det er ganske ambisiøst og vil kreve mye av faggruppen. Dette også for å se an hvor mye faggruppen blir involvert i prosjekt økologisk mat.
- Diskutere kunnskapsmangler/behov på slutten av året. Det ble under dette punktet foreslått at faggruppen kunne komme med forslag til plantevernmiddelrelatert forskning til Forskningsrådet. For eksempel trenger vi mer dokumentasjon av hva som er norske forhold og vi trenger mer forskning på eventuelle effekter av flere plantevernmidler sammen.

6.3. Lavdosemidler - presentasjon av rapport på neste møte. Hvem fra prosjektet kan gi oss en orientering? Forslag om å ha dette som tema på neste arbeidsgruppemøte for økotoksikologi. Det var forslag om å invitere Marit Almvik, Bioforsk til å presentere resultatene fra prosjektet.

6.4 Kurs om Benchmarkmodellering. Det ble kort informert om VKMs kurs i Benchmarkmodellering 10. januar 2012. Dette er mest aktuelt for de som jobber med humantoksikologi.